

Sygn. akt IV U 317/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Guniewska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Magdalena Rykała-Płodzień

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2019 r.

sprawy M. C. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...) w N.

i B. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania M. C. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...) w N. i B. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 11 lutego 2019 r. nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 11 lutego 2019 r. nr (...) w ten sposób, że stwierdza, iż B. S. jako pracownik u płatnika składek C. I. M. C. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 20.09.2018r. do dnia 19.12.2018r.

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz wnioskodawców M. C. i B. S. kwoty po 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 317/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 13 listopada 2019 r.

Decyzją z dnia 11 lutego 2019 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził, że B. S. jako pracownik u płatnika składek (...) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 20 września 2018r. do 19 grudnia 2018r.

W uzasadnieniu powyższego Zakład wskazał, że z danych zaewidencjonowanych w systemie informatycznym ZUS wynika, że B. S. został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u

płatnika (...) w niepełnym wymiarze czasu pracy 1/2 etatu. W związku z powyższym płatnik składek sporządził imienne raporty miesięczne o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach z następującą podstawą wymiaru składek: za wrzesień 2018r. – 105,00 zł, za październik i listopad 2018r. – 0,00 zł, za grudzień 2018r.- 352,80 zł. W ocenie organu rentowego B. S. nie podjął i nie świadczył pracy, a taka umowa z mocy art. 83 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p. jest nieważna.

Odwołania od powyższej decyzji złożyli M. C. i B. S.. Wnosili o zmianę zaskarżonej decyzji i stwierdzenie, że wnioskodawca jako pracownik u płatnika składek (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od 20.09.2018r. do 19.12.2018r.

W odpowiedzi na odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o ich oddalenie, podtrzymując twierdzenia zawarte w zaskarżonej decyzji. Wskazywał, iż zawarta pomiędzy wnioskodawcą a płatnikiem składek umowa o pracę ma charakter pozorny.

Sąd połączył sprawy z odwołań M. C. i B. S. do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. S. od 1 grudnia 2009r. do 19 grudnia 2016r. prowadził działalność gospodarczą pod nazwą B. S. F.U.H. (...). W okresie od 20.11.2011r. do 31.10.2012r. działalność gospodarcza prowadzona była na terenie Francji.

W dniu 15 maja 2017r. został zatrudniony przez firmę (...) z siedzibą w P. w pełnym wymiarze czasu pracy. Z uwagi na stan zdrowia taty zamierzał wrócić do Polski.

M. C. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...) od 3 września 2014r. Działalność prowadzona jest na terenie Francji. Firma zajmuje się wykonywaniem robót budowlanych wykończeniowych. Polega na dostarczaniu potrzebnych materiałów zgodnie z zamówieniem klienta. W okresie wakacyjnym 2018r. otrzymała ona zamówienie z Francji na wykonanie okiennic o niestandardowym wymiarze. Postanowiła wówczas zatrudnić brata na okres próbny do realizacji w/w zamówienia. Termin na wykonanie zamówienia upływał z końcem listopada 2018r. Zakład (...), który do tej pory realizował zamówienia na okiennice, z uwagi na duże obłożenie pracą nie zgodził się na wykonanie zamówienia.

W dniu 20 września 2018r. (czwartek) Firma Handlowo Usługowa (...) zawarła z B. S. umowę o pracę na okres próbny do 19.12.2018r. w wymiarze 1/2 etatu na stanowisku pracownik fizyczny za wynagrodzeniem 1 050,00 zł.

Zarówno przed podpisaniem umowy, jak też w dniu jej podpisania B. S. czuł się dobrze, nie chorował.

B. S. w dniu 20 i 21 września 2018r. przeszedł szkolenie wstępne z zakresu BHP. Podjął również wykonywanie pracy. W dniu 21.09.2018r. została wystawiona Faktura VAT na kwotę 609,82 zł za zakup: tarczy tnącej, przecinarki pneumatycznej, wyłącznika ciśnieniowego, piły pneumatycznej, brzeszczotów do pilarki.

W dniu 24 września 2018r. B. S. udał się na badanie lekarskie, podczas którego źle się poczuł i lekarz skierował go do szpitala. Został przyjęty do Szpitala (...) w R. z rozpoznaniem udaru niedokrwienego obu półkul mózgu, rozszanych zmian demielinizacyjnych mózgowia, zespołu odstawiennego i nikotynizmu. Z epikryzy wynika, że został przyjęty z powodu zaburzeń czucia oraz osłabienia siły mięśniowej prawych kończyn. Nie przyjmował przewlekle leków, jak też negował infekcje w ostatnim czasie. W trakcie pobytu w szpitalu przeszedł kolejny udar.

Wnioskodawca przebywał na Oddziale Neurologii do 11 października 2018r., po czym został przekazany do dalszego leczenia na Oddział (...), w którym przebywał do 25 października 2018r.

Z uwagi na chorobę brata M. C. przesunęła termin realizacji okiennic na grudzień 2018r. Usługę wykonał Zakład (...) z siedzibą w N..

Płatnik składek (...) sporządziła imienne raporty miesięczne o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach z następującą podstawą wymiaru składek : za wrzesień 2018r. – 105,00 zł, za październik i listopad 2018r. – 0,00 zł, za grudzień 2018r.- 352,80 zł.

(dowód: zeznania M. C. k. 28, 82, zeznania świadka I. C. k. 81, zeznania świadka Ł. C. k. 81-82, dokumentacja w aktach niniejszej sprawy, dokumentacja w aktach ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody.

Sąd dał wiarę zeznaniom M. C., jak też słuchanym w sprawie świadkom, gdyż są one logiczne, konkretne, korespondują ze sobą, jak też z przedłożonymi dowodami z dokumentów.

Sąd czyniąc ustalenia w sprawie oparł się także na dokumentach przedłożonych do akt sprawy oraz zalegających w aktach organu rentowego, które nie budzą wątpliwości co do swej treści i sporządzone zostały przez uprawnione organy w zakresie służących im kompetencji.

Sąd, zgodnie z regułą zawartą w art. 233 § 1 k.p.c. dokonał oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, która przelożyła się na ostateczny wynik niniejszego postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Stosowanie do art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U z 2019 r. poz. 300 j.t.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają - z zastrzeżeniem art. 8 i art. 9 - osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Z kolei po myśli art. 8 ust. 1 ustawy za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Tak więc w świetle tych przepisów ustawodawca wiąże powstanie obowiązku ubezpieczenia społecznego nie z samym faktem zawarcia umowy o pracę, ale z rezultatem tej czynności, to jest powstaniem między stronami stosunku pracy. W tym też zakresie na ubezpieczonym spoczywa ciężar dowodzenia okoliczności uzasadniających jego prawo.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji stwierdza, iż umowa o pracę zawarta pomiędzy B. S. a M. C. prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą (...) jako umowa pozorna była nieważna.

Poza takim sformułowaniem zarzutów Zakład nie przedstawił dowodów na ich poparcie, nie zgłosił żadnych wniosków, właściwie zaniechał jakiegokolwiek aktywności w procesie, a przecież postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie toczy się od nowa, lecz stanowi kontynuację uprzedniego postępowania przed organem rentowym. Zgodnie z obowiązującą również w sprawach z ubezpieczenia społecznego zasadą kontradiktoryjności każda ze stron procesu pomiędzy którymi toczy się spór ma obowiązek udowodnienia swoich racji.

W tym miejscu warto przytoczyć orzecznictwo Sądu Najwyższego, zgodnie z którym Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma możliwość zakwestionowania ważności formalnie zawartej umowy na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych (por. wyrok z dnia 23.02.2005r. III UK 200/04 , OSNP 2005/18/292), przy czym winien wskazać, czy czyni tak, gdyż zawarta umowa była pozorna w świetle treści art. 83 § 1 k.c., czy też jej nieważność wynika z przepisu art. 58 k.c. Przepis art. 83 k.c. charakteryzuje czynność prawną pozorną przez wskazanie trzech jej elementów, które muszą wystąpić łącznie: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozoru, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozoru. Złożenie oświadczenia woli dla pozoru oznacza, że osoba oświadczająca wolę w każdym wypadku nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Brak zamiaru wywołania skutków prawnych oznacza, że osoba składająca oświadczenie woli albo nie chce w ogóle wywołać żadnych skutków prawnych, albo też chce wywołać inne, niż wynikałoby ze złożonego przez nią oświadczenia woli (por. wyrok Sądu Najwyższego z 14.03.2001 r., II UKN 258/00, OSNAPiUS 2002/21/527).

W ocenie Sądu Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie dowiódł pozorności zawartej umowy o pracę.

Zgodnie z art. 22 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju, na rzecz pracodawcy, pod jego kierownictwem, w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. Rzeczywisty charakter pracowniczego zatrudnienia wymaga nie tylko stwierdzenia braku formalnych zakazów do zatrudnienia w ramach stosunku pracy, ale rygorystycznych ustaleń i przekonującej oceny, że zostały spełnione formalne i realne warunki do podjęcia zatrudnienia, a następnie czy miało miejsce rzeczywiste wykonywanie przez osobę zainteresowaną obowiązków o cechach kreujących zobowiązanie pracownicze. Regułą jest, że do nawiązania stosunku pracy dochodzi wówczas gdy pracodawca ma zarówno potrzebę jak i możliwość zatrudnienia pracownika, zaś pracownik może uzgodnioną pracę świadczyć.

W przedmiotowej sprawie strony zawarły umowę o pracę. Pracodawca miał potrzebę zatrudnienia pracownika celem realizacji zamówienia na okiennice. Termin na jego wykonanie upływał końcem listopada 2018r., a Zakład (...), który wykonywał niekiedy usługi na rzecz (...) miał zbyt dużo własnych zamówień, aby wykonać okiennice w terminie. B. S. był także zainteresowany podjęciem zatrudnienia, gdyż wrócił z Francji, nie miał pracy. Miał on natomiast doświadczenie w branży wykończeniowo-budowlanej. Odwołujący stawiał się do pracy, podjął jej wykonywanie. Dokonał zakupu potrzebnych narzędzi do wykonania zamówienia. W dniu podjęcia pracy czuł się dobrze. Nie leczył się uprzednio na choroby przewlekłe, nie miał problemów zdrowotnych. W dniu 24 września 2018r. został przyjęty do szpitala z rozpoznaniem udaru mózgu. B. S. jest osobą młodą, dotychczas zdrową. Nie mógł wiedzieć w dniu podpisywania umowy, że przejdzie udar i będzie hospitalizowany. Sytuacja ta nie była do przewidzenia.

W stosunku prawnym, jaki łączył strony istniały podstawowe cechy charakterystyczne właśnie dla stosunku pracy. Wnioskodawca miał określony czas pracy, miał określony zakres obowiązków polegający na wykonaniu zamówienia do Francji do końca listopada 2018r., rozpoczął świadczenie pracy. Choroba natomiast uczyniła go niezdolnym do pracy. Pracodawca natomiast wypłacił należne wynagrodzenie.

Odnosząc uprzednie do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy Sąd doszedł do przekonania, że strony zawierając umowę o pracę zmierzały wyłącznie do nawiązania stosunku pracy w celu jego realizacji. Skutkiem uprzedniego Sąd Okręgowy w myśl art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną w sprawie decyzję stwierdzając, że B. S. jako pracownik u płatnika składek (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od 20 września do 19 grudnia 2018 r.

Orzeczenie kosztach uzasadnia treść art. 98 k.p.c. i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018r. poz. 265 j.t.).